

Голові разової спеціалізованої вченої ради
(спеціальність 061 Журналістика) у
Сумському державному університеті,
доктору філологічних наук,
старшому викладачу кафедри журналістики
та філології Черниш Анні Євгеніївни

РЕЦЕНЗІЯ

доктора наук із соціальних комунікацій, доцента,
доцента кафедри журналістики та філології

Яненка Ярослава Васильовича

на дисертаційне дослідження

Отрішко Марини Анатоліївни

**«Медіакультура та медіадискурс інформаційного простору малих
міст України: соціокомунікаційна модель»,**

подане до захисту на здобуття ступеня доктора філософії
в галузі знань 06 «Журналістика» за спеціальністю 061 «Журналістика»

Комплексний розгляд дисертаційного дослідження Отрішко Марини Анатоліївни на тему «Медіакультура та медіадискурс інформаційного простору малих міст України: соціокомунікаційна модель», представлене для захисту на здобуття ступеня доктора філософії на засіданні разової спеціалізованої вченої ради в галузі знань 06 «Журналістика» за спеціальністю 061 «Журналістика» у Сумському державному університеті, дає змогу зробити висновок щодо його актуальності, ступеня обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій, достовірності та значущості отриманих результатів, наукової новизни, теоретичної та практичної цінності, надати загальну оцінку дисертації.

Ступінь актуальності теми дослідження.

У сучасних умовах вплив на аудиторію медіа і на суспільство загалом є надзвичайно важливим, тож аналіз інформаційного простору набуває беззаперечної ваги. Це стосується й інформаційного простору малих міст України:, відповідно, актуальність дисертаційного дослідження зумовлена необхідністю у комплексному підході відстеження та аналізу інформаційного простору, функціонування медіакультури та медіадискурсу відносно комунікаційно- публічного простору малих міст України щодо розробки стратегії покращення медіакультури в малих містах і сприяння якісному та

прогресивному функціонуванню медіадискурсивного середовища. Усе це засвідчує актуальність теми дисертаційного дослідження.

Новизна, достовірність та ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дослідженні.

Наукова новизна дисертаційного дослідження Отрішко Марини Анатоліївни має переконливий характер. Дисертанткою вперше проаналізовано чинники функціонування медіакультури та медіадискурсу малих міст України щодо соціокомунікаційної моделі інформаційного простору; визначено особливості розвитку медіакультури в контексті міського публічного інформаційного простору і конкретизовано категоріально-понятійний апарат дослідження медіакультури та медіадискурсу;

Доречним вважаємо визначення авторкою поняття «мале місто» та проведення опитування мешканців малих міст для з'ясування особливостей їх медіакультури та виявлення характерних рис функціонування медіадискурсу.

Цінним вважаємо створення дисертанткою соціокомунікаційної моделі медіадискурсу інформаційного простору малих міст України. Це дозволило провести теоретичні дослідження концепту медіакультури та медіадискурсу інформаційного простору малих міст України у контексті функціонування розробленої соціокомунікаційної моделі.

Вагомим є детальне вивчення Мариною Анатоліївною інформаційного простору у контексті становлення та формування креативних міст в історичній еволюції людства. Авторкою схарактеризовано креативний інформаційний простір сучасного міста та виявлено проблеми розвитку медіакультури інформаційного простору малих міст України.

Усі наведені в роботі положення підкріплені прикладами. Структура роботи – чітка й логічна, дисертація складається зі вступу, трьох розділів, розбитих на підрозділи, висновків, списку використаних джерел, додатків, що забезпечує повне та всебічне розкриття теми.

Із огляду на все вищезазначене, структура й обрані теоретико-методологічні підходи дослідження Отрішко Марини Анатоліївни не викликають заперечень і засвідчують достовірність і глибину обґрунтування наукових положень.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів.

Дисертація має беззаперечне теоретико-практичне значення. Теоретичне значення роботи полягає в тому, що визначені в дисертації та встановлені теоретичні положення можна використовувати у теоретичних та прикладних дослідженнях медіакультури та медіадискурсу інформаційного простору малих міст України.

Практичне значення результатів дослідження полягає в комплексному підході до аналізу інформаційного простору та розробки стратегій покращення медіакультури в малих містах України, сприянні культурного розвитку та підвищенні якості інформаційного середовища медіадискурсу. Результати дослідження можуть використовуватись у підготовці здобувачів освіти всіх рівнів та під час укладання навчальних програм, формування тематик спецкурсів для освітньо професійних та освітньо-наукових програм зі спеціальності 061 Журналістика.

Представлена у дослідженні візуалізаційно-графічна складова результату наукового пошуку може бути використана під час укладання навчальних посібників, підручників, монографій, навчально-методичних розробок, що є свідченням значущості одержаних результатів.

Повнота викладу основних результатів дисертації в опублікованих працях.

Основні положення і результати дисертації викладено в 16 роботах, із яких 3 статті у фахових збірниках і журналах (одноосібно), 3 статті у фахових збірниках і журналах (у співавторстві), 1 стаття – у виданні, індексованому в міжнародній наукометричній базі (Scopus) (у співавторстві), 9 опублікованих тез доповідей на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях. Всі ці публікації збагачують наукову базу дослідження та підтверджують його актуальність для журналістикознавства.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності.

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не виявлено ознак академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Дисертація Марини Отрішко містить посилання на згадані в тексті джерела інформації, у випадку використання тверджень, розробок, відомостей та ідей інших дослідників

дотримано вимоги норм законодавства про авторське право. Усі посилання оформлені коректно та не мають ознак плагіату.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

Високо оцінюючи наукове й практичне значення дисертації Отрішко Марини Анатоліївни, висловимо деякі зауваження та побажання, більшою мірою дискусійного характеру:

1. У формулюваннях завдань і наукової новизни зустрічаються слова, що не передбачають конкретних наукових результатів (дослідити, проаналізувати, досліджено; проаналізовано).

2. На с. 30 зазначено: "Наукова новизна здобутих результатів викликана..." Чому саме "викликана"? Наскільки доречним тут є вживання саме цього слова?

3. У роботі є технічні помилки, які варто було б виправити. Зокрема, кількість публікацій, наведена на с. 33 не збігається з переліком публікацій дисертантки на с. 14-17; а у переліку публікацій на с. 189-192 збита нумерація.

4. І ще деякі дрібні зауваження. На с. 22-23: одна за одною йдуть цитати одного джерела [26]. Чи варто так робити? Мабуть, ні. Чи варто посилатися в джерелах на Вікіпедію? Наприклад, [188]. Мабуть, що теж ні.

Зроблені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи та не знижують її наукової цінності.

Загальний висновок та оцінка дисертації.

Вважаємо, що дисертація Отрішко Марини Анатоліївни «Медіакультура та медіадискурс інформаційного простору малих міст України: соціокомунікаційна модель» є завершеним самостійним дослідженням, виконаним на високому рівні, характеризується високим ступенем актуальності та наукової новизни, містить науково обґрунтовані результати, теоретичне та практичне значення. За своїм науковим рівнем, актуальністю вирішеної проблеми, практичним значенням, обсягом, ґрунтовністю аналізу й інтерпретацією отриманих даних, повнотою викладу наукових положень, науково-теоретичним і практичним значенням повністю відповідає спеціальності 061 «Журналістика» та всім вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її авторка, Отрішко Марина

Анатоліївна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 06 «Журналістика» зі спеціальності 061 «Журналістика».

Рецензент,

доктор наук із соціальних комунікацій,

доцент, доцент кафедри

журналістики та філології

Сумського державного університету

Я. В. Яненко

